الف) کثرت خطا در اصل عملی استصحاب (صم للرؤیة) و در اجزاء تلسکوپ

> **و الحاصل أنّ العمل بالأصول العمليّة ممّا لا ريب في كونه سيرة العقلاء و مرضيا للشارع و معمولا به عند المتشرّعة مع علمهم بأنّها تكون في معرض الخطأ، و لكن في خصوص بحث الرؤية بالعين المسلّحة، نُواجه تعظيما لجانب حصول هذا الخطأ، فنرى كثيرا في استدلال الذين لا يرون كفاية الرؤية بالتلسكوب، أنّه يقال مثلا:**
>
> **[1]**

«و الحاصل أنّ العمل بالأصول العمليّة ممّا لا ريب في كونه سيرة العقلاء و مرضيا للشارع و معمولا به عند المتشرّعة مع علمهم بأنّها تكون في معرض الخطأ»؛ اصلاً اصل عملی این است. بنابگذاری میکنند تا از تحیر در بورد، کارش نظم پیدا بکند، کاری ندارد که شاید خطا باشد. نظمی که بر عمل متفرع است، برای ما میارزد.

46:49

«و لكن في خصوص بحث الرؤية بالعين المسلّحة»؛ معرضیت اصل عملی با خطا را در مانحن فیه کسانی که فتوا میدهند تلسکوپ مجزی نیست، قبول ندارند. میگویند معرضیت خطا در اینجا با سائر اصول فرق میکند. یک جایی استصحاب میکنید و اصلاه الطهاره اشتباه در میآید خب میدانیم، اما اینکه شارع یک جور اصل و استصحابی را اجزاء بکند که نتیجه آن این بشود که اول ماه تمام مسلمین در زمان پیامبر خدا، در زمان معصومین و سائر دورهها غلط بشود؟! عید فطر همه آنها اشتباه شود؟! چرا؟ بهخاطر اینکه هر روزی که ماه را با چشم عادی میدیدند، دیروزش میتوانستند آن را با تلسکوپ ببینند! شارع به این صورت به رؤیت ارجاع بدهد! آن هم بهخاطر استصحابی که شما میگویید؟! آن هم با اینکه استصحاب در معرض دوام الخطاء است یا غلبه خطا. این مطلب مهمی است.

«و لكن في خصوص بحث الرؤية بالعين المسلّحة نُواجه تعظيما لجانب حصول هذا الخطأ، فنرى كثيرا في استدلال الذين لا يرون كفاية الرؤية بالتلسكوب، أنّه يقال مثلا:».

> **«ول بنی علی کون المناط فی دخول الشهر بظهور الهلال فی الأفق بنحوٍ قابلٍ للرؤیة و ولو بأقوی التلسکوبات والأدوات المقرّبة لاقتضی ذلک أنّ صیام النبی (ص) و الأئمّة (علیهم السلام) و فطرهم و حجّهم و سائر أعمالهم التی لها أیّام خاصّة من الشهور لم تکن تقع فی کثیر من الحالات فی أیّامها الحقیقیّة، ولوضوح أنّهم(علیهم السلام) کانوا یعتمدون علی الرؤیة المتعارفة فی تعیین بدایات الأشهر الهلالیّة، مع أنّهم ـ و کذلک کثیر من أهل النباهة فی عصرهم ـ کانوا علی علمٍ بأنّه قلّما یری الهلال بالعین المجرّدة واضحاً ومرتفعاً فی لیلة إلّا و یکون فی اللیلة السابقة علیها قابلاً للرؤیة بأداة مقرّبة قویّة ولو کانت متوفّرة، فلماذا لم یعهد منهم ولا من غیرهم التعویل علی ذلک فی عدّ الهلال للیلتین عندما یری لأوّل مرّة واضحاً ومرتفعاً؟![2]»**

«ول بنی علی کون المناط ... لم تکن تقع فی کثیر من الحالات فی أیّامها الحقیقیّة»؛ این کثیر مهمی است.

---

[1] رویه الهلال بالعین المسلحه

[2] همان؛ استفتاء من سماحه السید السیستانی

بازبینی #1
ایجاد شده 12 مه 2026 14:40:38 توسط ... .
به روزرسانی شده 12 مه 2026 14:41:54 توسط ... .